

Programma 1 Sociaal krachtig Winterswijk

gemeente

Winterswijk

Inleiding

Volksgezondheid, maatschappelijke ondersteuning en jeugd

In het programma Sociaal krachtig Winterswijk geven we een toelichting op de beleidsvelden volksgezondheid, maatschappelijke ondersteuning en jeugd.

Iedereen kan meedoen!

Gezondheid en vitaliteit zijn de kernwoorden van onze ambitie. In Winterswijk kan iedereen, van jong tot oud, meedoen. We bieden daarbij ondersteuning aan degenen die dat zelf niet zo goed kunnen. Ieder kind moet gelijke kansen krijgen; alle kinderen moeten veilig, gezond en kansrijk in Winterswijk kunnen opgroeien.

Aan de ambitie van dit programma is de opgave 'Iedereen doet mee' gekoppeld. Een prachtige, integrale manier om samen met ervaringsdeskundigen te werken aan het wegnemen van fysieke en niet fysieke drempels, zodat iedereen gelijke kansen krijgt om mee te doen in de samenleving. Deze opgave lichten we in het hoofdstuk Opgaven verder toe.

Beschikbare en betaalbare zorg

We realiseren zorg van kwaliteit. Deze maken we meetbaar en zichtbaar door klanttevredenheidsonderzoeken en de GGD-monitor. We zorgen voor beschikbare en betaalbare zorg, waarbij we de begrote budgetten niet overschrijden. Op deelgebieden nemen we maatregelen om de zorgkosten beheersbaar te houden.

Aandacht voor samenwerking en behoud van voorzieningen

We voeren inhoudelijke activiteiten uit zoals preventie, maar we maken ook gebruik van zorginkoop en kwaliteits- en normenkaders. We werken samen met partners in de zorg en welzijn. Uitgangspunten zijn de kwaliteit en betaalbaarheid, maar ook het in stand houden van het voorzieningenniveau.

1.1 Volksgezondheid

Ambitie

We zien vitale inwoners, die gezond en gelukkig zijn. Iedereen doet mee.

Relevante documenten

- Beleidsplan sociaal domein 'Meedoen in Winterswijk'
- Regionaal preventieakkoord 'Gezondheid en Geluk voorop in de Achterhoek'
- Regionale nota gezondheid 'Samen langer gelukkig en gezond leven in de Achterhoek'

Doelstellingen

1.1.1. Wij zorgen voor preventieactiviteiten om ziekte te voorkomen en om een gezonde levensstijl te bevorderen.

- We voeren het regionaal preventieakkoord uit; we stimuleren, faciliteren en organiseren inkoop van preventie en programma's.
- We zorgen voor de samenhang tussen gezondheid, milieu, veiligheid, ruimtelijke ordening en leefomgeving. Dit doen we door een bijdrage te leveren aan de implementatie van de Omgevingswet.

Activiteiten

Inzetten gecombineerde leefstijlinterventies

Omschrijving (toelichting)

Wethouder: Wassink

We blijven zorgen voor gemeentelijke voorzieningen voor sport en bewegen en voor ondersteunende programma's van Menzis en eerstelijns zorgaanbieders. We hebben met Menzis een overeenkomst voor de gecombineerde leefstijlinterventie gesloten. Daarbij spraken we af dat we mensen met een laag inkomen ondersteunen bij het verbeteren van hun gezondheidsperspectief.

Kwaliteit (indicator)

Kwaliteit (toelichting)

Voor deelname aan de gecombineerde leefstijlinterventies (GLI) is in 2022 een wachtlijst ontstaan. Menzis heeft, samen met de betrokken fysiotherapeuten, POH'ers, diëtistes en coaches, gestreefd naar een kortere wachtlijst. Inmiddels zijn extra fysiotherapeuten en coaches aangetrokken. Daardoor kunnen meer groepen starten.

Helaas blijft de wachtlijst groeien. Een van de oorzaken is het beschikbaar komen van een nieuw medicijn. Patiënten moeten namelijk verplicht deelnemen aan de GLI, wanneer zij voor vergoeding van dit medicijn in aanmerking willen komen. Uiteraard blijft het verkorten van de wachtlijst een belangrijk aandachtspunt.

Tijd (indicator)

Tijd (toelichting)

Door de ontstane wachtlijst moet men langer wachten. Er is hier, zoals bij 'Kwaliteit' omschreven, een afhankelijkheid van Menzis. Ook is er sprake van de voorwaarde om bij het voorschrijven van bepaalde nieuwe medicatie een GLI te volgen.

Monitoring overlast hout stoken

Omschrijving (toelichting)

Wethouder: Wassink

We publiceren diverse keren per jaar via het Gemeentenieuws, de gemeentelijke website en Facebook over de negatieve gezondheidseffecten van hout stoken.

Kwaliteit (indicator)

Kwaliteit (toelichting)

We hebben onze inwoners in 2022 periodiek geïnformeerd over de nadelige effecten van hout stoken.

Tijd (indicator)

Tijd (toelichting)

Het is een jaarlijkse continue activiteit.

Deelname regionaal preventie akkoord

Omschrijving (toelichting)

Wethouder: Wassink

We gaan door met de uitvoering van het in juli 2020 ondertekende Regionaal preventieakkoord Achterhoek (2020-2030). Speerpunten zijn: bewegen, Achterhoek Rookvrij, minder overmatig alcoholgebruik, middelengebruik bespreekbaar maken, gezonde keuzes voeding, 'Iedereen doet mee' en de basis op orde. Bij deze speerpunten horen activiteiten en campagnes die dit alles onder de aandacht

brengen van onze inwoners. Voorbeelden zijn voorlichting op scholen over middelengebruik en programma's over valpreventie.

Kwaliteit (indicator)

Kwaliteit (toelichting)

In 2022 zijn de beoogde preventieactiviteiten verder vormgegeven en daar waar mogelijk uitgebreid. Na een periode van veelal digitaal aanbieden van activiteiten konden de preventieactiviteiten van het Preventieplatform Jeugd, Iriszorg en de GGD weer fysiek plaatsvinden. Voorbeelden zijn preventieactiviteiten voor jongeren over gebruik van alcohol en/of drugs, voorlichting alcoholgebruik 55-plussers, kind en scheiding, weerbaarheid en veerkracht en omgaan met pubers.

Voor activiteiten op het gebied van opvoeden is helaas gebleken dat weinig ouders deelnemen. Dit vraagt in het bijzonder onze aandacht. Aansluiten bij beweegprogramma's, zoals wandelen in groepen voor 55-plussers, is in 2022 verder gepromoot, maar helaas is deelname beperkt gebleven.

Tijd (indicator)

Tijd (toelichting)

Dit is een continu proces.

Doelstellingen

1.1.2. We behouden voorzieningen voor zorg en welzijn in de regio.

- We leggen verbindingen tussen partijen (netwerk ketenaanpak).
- We leveren een bijdrage aan scenario-ontwikkeling voor (medische) zorg en werken aan het realiseren van zorg op de juiste plek.

Activiteiten

We houden contact met onze stakeholders en anticiperen op ontwikkelingen.

Omschrijving (toelichting)

Wethouder: Wassink

We zorgen voor een bijdrage vanuit het sociale domein voor ontwikkeling van de spoedzorg waarbij er een netwerk ontstaat niet alleen voor de medische- maar ook de sociaal maatschappelijke zorg.

Kwaliteit (indicator)

Kwaliteit (toelichting)

Er is landelijk aandacht voor de belangen van streekziekenhuizen door een burgemeestersoverleg, zowel vanwege de medische voorzieningen als de werkgelegenheid en aantrekkelijkheid van de regio. De burgemeester heeft samen met drie collega-burgemeesters een gesprek gehad met Tweede Kamerleden om het belang van het behoud van spoedeisende hulp in de regio duidelijk te maken. Raadsleden hebben een bezoek gebracht aan het SKB om het belang van een streekziekenhuis extra te onderstrepen.

Tijd (indicator)

Tijd (toelichting)

Indicatoren

- Demping van de stijging van het aantal chronisch zieken (bron: CBS). In 2022 is, in lijn met de afgelopen 8 jaar, het aantal mensen met één of meer chronische ziekten gestegen (afgelopen 8 jaren met 17%). Vooral onder ouderen komen chronische ziekten vaak voor. De stijging van de laatste jaren is echter zichtbaar binnen alle leeftijdsgroepen. Opvallend is dat steeds meer mensen aan meerdere ziekten lijden en dat ouderen en lager opgeleiden vaker chronisch ziek zijn.

- Hoe ervaren inwoners hun gezondheid / kwaliteit van leven inwoners (bron: GGD).

De monitors van de GGD geven inzicht in ontwikkelingen in gezondheid, welzijn en leefstijl van de bevolking. De GGD voert iedere vier jaar monitors uit voor kinderen, jeugd, jongvolwassenen en volwassenen en ouderen uit. Tijdens de coronaperiode zijn geen monitors uitgevoerd; dat is dus inclusief 2022. De eerstvolgende monitors staan voor 2023 gepland.

Wat is het resultaat?

De gemeentelijke taak voor volksgezondheid richt zich met name op preventie. Het programma bevat vooral doorlopende activiteiten die gericht zijn op het bevorderen van een gezonde levensstijl.

De stijgende trend van het aantal chronisch zieken hebben we met deze maatregelen (nog) niet kunnen doorbreken. De resultaten zijn vaak pas op langere termijn zichtbaar.

Gelukkig willen wel steeds meer mensen mensen meedoen aan de GLI (Gecombineerde leefstijlinterventie).

We lobbyen voor behoud van het SKB. Dit doen we samen met andere gemeenten in de regio. Afgelopen jaar richtte onze lobby zich met name op het behoud van de spoedeisende hulp. Deze lobby heeft ertoe bijgedragen dat de spoedeisende hulp niet meer met sluiting wordt bedreigd.

1.2 Maatschappelijke ondersteuning

Ambitie

In Winterswijk kan iedereen, van jong tot oud, meedoen. We ondersteunen inwoners voor wie eigen regie niet mogelijk is.

Relevante documenten:

- Beleidsplan Wmo & Jeugd 'Meedoen in Winterswijk'
- Integrale verordening sociaal domein
- Inkoopdocumenten sociaal domein
- 'Samen aan het stuur' (integrale samenwerking sociaal domein)
- Verdiepend onderzoek sociaal domein Winterswijk (Bureau HHM)
- Beoordelingskader wonen met zorg 2020-2023
- Hervormingsagenda sociaal domein

Doelstellingen

1.2.1 Onze voorzieningen zijn toegankelijk en laagdrempelig.

- We brengen de ondersteuningsvraag van inwoners in beeld en stellen waar nodig maatwerkvoorzieningen beschikbaar.
- We vergroten de bekendheid van de Post (frontoffice).

Activiteiten

Nieuw concept mantelzorgondersteuning

Omschrijving (toelichting)

Wethouder: Wassink

Vanaf 1 oktober 2021 biedt het sociaal team van De Post mantelzorgondersteuning. De Post biedt individuele ondersteuning en collectieve activiteiten voor mantelzorgers. Dit organiseren we samen met omliggende gemeenten. In het tweede kwartaal van 2022 evalueren we deze nieuwe werkwijze en sturen we zo nodig bij.

Kwaliteit (indicator)

Kwaliteit (toelichting)

In 2022 hebben verschillende activiteiten plaatsgevonden voor onze mantelzorgers. Voorbeelden daarvan zijn extra aandacht voor mantelzorg en dementie, de jonge mantelzorgers (jongerenkamp) en het verbeteren van de toeleiding naar mantelzorg. In het najaar bleek dat ook in Winterswijk extra inzet nodig was voor de individuele begeleiding van onze mantelzorgers. Dit, en een recente wijziging in de personele bezetting, heeft geleid tot een lichte vertraging in de ontwikkeling van nieuwe activiteiten. Daarnaast zijn we tot de conclusie gekomen dat mantelzorgondersteuning structureel moet worden ondergebracht bij het Sociaal Team. Daar kan het dan verder ontwikkeld worden.

Tijd (indicator)

Tijd (toelichting)

Mantelzorgondersteuning werd structureel ondergebracht in het Sociaal Team en moet daar verder worden ontwikkeld.

Doelstellingen

1.2.2 Ondersteuning is beschikbaar en de kwaliteit en betaalbaarheid ervan zijn gegarandeerd.

- We realiseren de beschikbaarheid van zorg door regionale inkoop.
- We onderhouden ons netwerk en stimuleren ketensamenwerking.

Activiteiten

Arbeidsmatige dagbesteding is een algemene voorziening

Omschrijving (toelichting)

Wethouder: Wassink

Door de integrale intake pakken we problemen van inwoners op diverse levensgebieden in onderlinge samenhang aan. Ook willen we dat cliënten meer participeren. Daarom werken we toe naar een arbeidsmatige dagbesteding voor cliënten die niet meer leerplichtig zijn en de pensioengerechtigde leeftijd nog niet hebben bereikt. Dat doen we samen met Fijnder, de uitvoeringsorganisatie voor werk en inkomen. Het gaat dus om een verandering van individuele trajecten naar een collectieve voorziening. Doordat een collectieve voorziening goedkoper is, levert dit een besparing op.

Met de overgang van taken en budgetten vanuit de centrumgemeente naar individuele gemeenten, realiseren we met partners lokale inloopvoorzieningen voor

verschillende doelgroepen. Een inloopvoorziening is een plek waar inwoners zonder indicatie terecht kunnen voor activiteiten. Een inloopvoorziening gaat vooraf aan een Wmo-maatwerkvoorziening. Een voorbeeld hiervan is de voorziening van Hierzorg. Deze wordt nu nog gefinancierd uit centrumgemeentemiddelen.

Kwaliteit (indicator)

Kwaliteit (toelichting)

De voorbereiding van de algemene voorliggende arbeidsmatige dagbesteding heeft als gevolg van personele wisselingen bij Fijnder meer tijd in beslag genomen. In het laatste kwartaal van 2022 is er echter goede vooruitgang geboekt, waardoor de voorziening vanaf maart 2023 kan starten.

Voor 2022 is een subsidie toegekend voor de inloopvoorziening bij HIERZorg. Naast de gemeentelijke subsidie hebben zij subsidie ontvangen vanuit maatschappelijke opvang centrumgemeente Doetinchem en middelen voor bemoeizorg. In praktijk werkt deze combinatie goed. Via bemoeizorg worden kwetsbare inwoners waaronder zorgmijders doorgeleid naar de inloopvoorziening. Zij kunnen zonder indicatie terecht bij de inloopvoorziening, om zwaardere problematiek te voorkomen. Waar nodig zijn zij doorgeleid naar reguliere ondersteuning.

Tijd (indicator)

Tijd (toelichting)

De eerste cliënten kunnen in het eerste kwartaal van 2023 gebruikmaken van de voorziening bij Fijnder.

Implementatie pgb 2.0

Omschrijving (toelichting)

Wethouder: Wassink

Met een persoonsgebonden budget (pgb) kopen cliënten zelf zorg in. Daaronder valt ook hulp bij het huishouden. Cliënten kopen dit nu veelal in bij Alfasense. Landelijk is ingezet op een optimalisatie van het pgb-proces (pgb 2.0), om het gebruik van een pgb zo eenvoudig mogelijk te maken. Met de invoering van het nieuwe systeem kan Alfasense de huidige dienstverlening niet meer voortzetten. Daarom moeten we opnieuw onderzoeken of cliënten zelf budgetvaardig zijn. De verwachting is dat cliënten die niet budgetvaardig zijn moeten overstappen naar zorg in natura, met hogere tarieven. Hierdoor stijgen de kosten naar verwachting structureel met € 150.000.

Kwaliteit (indicator)

Kwaliteit (toelichting)

De cliënten die gebruikmaakten van de diensten van Alfasense hebben we vóór 1 april allemaal gesproken. Ongeveer 80 % heeft besloten vanaf 1 april over te stappen naar zorg in natura. De overige 20 % heeft gekozen voor behouden van het pgb.

Tijd (indicator)

Tijd (toelichting)

De activiteiten zijn volgens de planning uitgevoerd. Door krapte op de arbeidsmarkt ligt er veel druk op tijdigheid.

Integrale intake sociaal domein naar aanleiding van 'Samen aan het stuur' en de nieuwe inkoop van Wmo- en jeugdhulp

Omschrijving (toelichting)

Wethouder: Wassink

We werken volgens de methode 'Samen aan het stuur'. Dat betekent dat we een brede, integrale intake doen, waarbij over de domeinen heen wordt gekeken wat de inwoner en zijn gezin nodig hebben. Daarnaast treden de nieuwe contracten met de zorgaanbieders vanaf 2022 in werking. Dat vraagt een andere manier van indiceren: de consultants bepalen samen met de cliënt wat het resultaat moet zijn. De zorgaanbieder krijgt de ruimte om samen met de cliënt te bepalen hoe dat het beste bereikt kan worden. Van de inwoner verwachten we dat hij eerst nagaat welke mogelijkheden hij zelf heeft om zijn probleem op te lossen. Verder vragen we de inwoner mee te werken aan de oplossing van zijn probleem, zodat de hulp van de gemeente tot een minimum beperkt wordt. Door deze integrale intake pakken we problemen van onze inwoners, op diverse levensgebieden en in hun onderlinge samenhang, aan. Daarmee werken we aan het uitgangspunt één gezin, één plan. Op termijn moet dit leiden tot een snellere uitstroom of afschaling van zorg.

Kwaliteit (indicator)

Kwaliteit (toelichting)

De brede intake en de nieuwe wijze van indiceren zijn een continu proces. Het in beeld brengen van de hulpvragen op verschillende levensgebieden verliep goed. Er is nog geen eenduidige invulling van de rollen klantmanager Fijnder en medewerker De Post. Zaken als regievoering en casuïstiekbespreking bleven daarom nog de nodige afstemming en doorontwikkeling vragen.

Consultanten zijn geschoold in de nieuwe werkwijze resultaatgericht indiceren ter voorbereiding op de ingang contracten nieuwe inkoop. Met het afsluiten van de nieuwe contracten is ook het resultaatgericht indiceren gestart.

Tijd (indicator)

Tijd (toelichting)

Invoering nieuwe inkoop sociaal domein

Omschrijving (toelichting)

Wethouder: Wassink

Met de nieuwe inkoop sluiten we met minder aanbieders een contract af. Dit betekent dat we een deel van onze cliënten moeten onderbrengen bij een andere aanbieder. Dat vraagt om een goede afstemming met cliënten en aanbieders. Daarnaast vraagt de nieuwe inkoop om een andere manier van indiceren.

De verwachting is dat de nieuwe inkoop een besparing oplevert van € 200.000 op Wmo-begeleiding. De ontwikkelingen op de lopende aanbestedingsprocedure kunnen invloed hebben op deze prognoses (zie ook de paragraaf weerstandsvermogen).

Kwaliteit (indicator)

Kwaliteit (toelichting)

De Achterhoekse gemeenten hebben besloten om vijf van de zes segmenten voor Wmo- en jeugdhulp te gunnen, te weten:

- Wmo Integrale Ondersteuning;
- Wmo logeren;
- Wmo wonen;
- Integrale ambulante jeugdhulp;
- Gezins- en woonvormen.

De nieuwe contracten zijn op 1 juli 2022 ingegaan. Het onderdeel Hoog complexe jeugdhulp met verblijf is niet gegund. Daarvoor is een nieuwe aanbesteding uitgeschreven en gegund. Die contracten zijn op 1 januari 2023 ingegaan. In eerste instantie een overgangperiode van een half jaar ingebouwd. Deze was bedoeld om te zorgen dat zo veel mogelijk cliënten hun hulpverleningstraject bij de oude zorgaanbieder konden afronden. Eind 2022 is deze overgangperiode regionaal verlengd met 3 maanden. Dit geeft tijd om een passende oplossing te vinden voor alle cliënten die moeten overgaan naar een andere zorgaanbieder. Voor onze gemeente is, op enkele cliënten na, al een passende oplossing gevonden bij een gecontracteerde aanbieder of in de vorm van een persoonsgebonden budget. De verwachte bezuiniging van € 200.000 is niet gerealiseerd. In de begroting voor 2023 en verder hebben we de te verwachten bezuiniging al naar beneden bijgesteld.

Tijd (indicator)

Tijd (toelichting)

De contracten zijn op 1 juli ingegaan. De effecten worden pas op lange termijn zichtbaar. Hier gaan een aantal jaren overheen.

Monitoring en dashboard inrichten

Omschrijving (toelichting)

Wethouder: Wassink

Er is behoefte aan goede monitoring en een overzichtelijk dashboard, om beleid te evalueren en te kunnen bespreken met de raad. In 2022 verbeteren we het dashboard voor het sociaal domein.

Kwaliteit (indicator)

Kwaliteit (toelichting)

Voor een goede monitoring is een systeem noodzakelijk. We hebben verschillende systemen bekeken en een systeem gekozen. Door personele krapte met name ook

bij automatisering en informatievoorziening is het niet mogelijk gebleken om het systeem te implementeren.

Tijd (indicator)

Tijd (toelichting)

Het monitoringssysteem wordt naar verwachting in het eerste kwartaal van 2023 ingevoerd.

Realisatie overgang beschermd wonen

Omschrijving (toelichting)

Wethouder: Wassink

Vanaf 2022 verschuiven taken van centrumgemeente Doetinchem naar lokale gemeenten. Er is sprake van een geleidelijke overgang van cliënten en budgetten. De centrumgemeente blijft verantwoordelijk voor bestaande cliënten. Nieuwe cliënten vallen vanaf 2022 onder de verantwoordelijkheid van lokale gemeenten. De overgang van budgetten vindt vanaf 2023 geleidelijk plaats. Deze nieuwe cliëntengroep vraagt extra expertise van consulenten op het gebied van ggz.

Kwaliteit (indicator)

Kwaliteit (toelichting)

De overgang van taken en budgetten van centrumgemeente naar lokale gemeenten is weer uitgesteld. Nu tot 2024. De decentralisatie is een volgende stap in de beweging van Beschermd wonen (Bw) naar een Beschermd thuis. Concreet betekent dit besluit dat alle gemeenten vanaf 2024 voor nieuwe cliënten de Bw-middelen ontvangen op basis van een objectief verdeel- en ingroeimodel. Wel is regionaal de overgang van cliënten van centrumgemeente naar lokale gemeenten (vaak ook herkomstgemeente) verder voorbereid. Hierdoor wordt expertise op het gebied van ggz opgebouwd.

Bovendien blijven inwoners met ggz-problematiek steeds langer thuis wonen zonder passende ondersteuning (zorgmijders). De complexiteit van problematiek op het gebied van Veiligheid en Zorg in relatie met de Wet verplichte ggz neemt hierdoor toe. De regierol die de gemeenten hierin heeft gekregen vraagt veel capaciteit. Daarom is eind 2022 gestart met de werving van een extra medewerker Zorg & Veiligheid.

Tijd (indicator)

Tijd (toelichting)

De decentralisatie is weer uitgesteld. Daarom verloopt de planning aangepast aan de besluitvorming van het Rijk.

Verbeteren van juridische kwaliteit

Omschrijving (toelichting)

Wethouder: Wassink

Met de invoering van de Verordening sociaal domein is het makkelijker om waar nodig maatwerk te leveren, en meer integraal te werken volgens de bedoelingen van de wetten (Wmo, Jeugdwet, Participatiewet en de Wet gemeentelijke schuldhulpverlening). Om de kwaliteit verder te verbeteren, schaffen we een abonnement aan op juridische ondersteuning. De hiermee gemoeide kosten bedragen structureel € 50.000.

Kwaliteit (indicator)

Kwaliteit (toelichting)

Het kennissysteem van Stimulanz is aangeschaft en vanaf 1 juli 2022 operationeel. De invoering is prima verlopen.

Tijd (indicator)

Tijd (toelichting)

Het traject van aanbesteding en invoering is goed verlopen.

Doelstellingen

1.2.3 Iedereen kan meedoen in onze drempelvrije gemeente: zie hiervoor hoofdstuk Opgaven.

Indicatoren

- Stabilisatie en waar mogelijk een daling van het aantal cliënten met een maatwerkondersteuning.

Over het algemeen daalt het aantal cliënten met een maatwerkondersteuning. In de afgelopen jaren steeg het totaal aantal HbH-clieñten; in 2022 waren het er juist 35 minder. In 2021 steeg het aantal cliënten met gemiddeld twee per maand. In 2022 zagen we een daling van drie cliënten per maand.

- Binnen vier jaar maakt 50 tot 60% van de huidige Wmo-begeleidingsgroep gebruik van arbeidsmatige dagvoorziening van Werkbaan Oost. Het gaat hierbij om niet-pensioengerechtigde en niet-leerplichtige klanten.

Arbeidsmatige dagbesteding bij Fijnder(voorheen Werkbaan Oost) start vanaf januari 2023. Over de resultaten is daarom nog niets te melden.

Wat is het resultaat?

In 2022 hebben we een aantal nieuwe ontwikkelingen ingevoerd. Al deze ontwikkelingen zijn bedoeld om onze inwoners zo integraal en laagdrempelig mogelijk te helpen aan de juiste zorg.

Zo ging op 1 juli 2022 de nieuwe inkoop van start. Ook zijn we begonnen met de nieuwe werkwijze voor resultaatgericht indiceren. De beoogde financiële resultaten van de inkoop zijn niet behaald. In de begroting 2023 zijn de budgetten hierop aangepast.

Algemene voorzieningen zijn voorzieningen waaraan mensen zonder indicatie kunnen deelnemen. Voor de invoering van deze voorzieningen hebben we de eerste stappen gezet. Met deze voorzieningen kunnen we onze inwoners tijdig en zo laagdrempelig mogelijk helpen. Zo helpen algemene voorzieningen ook nog eens dure zorg te voorkomen.

De integrale intake sociaal domein voor 'Samen aan het stuur' is gestart.

Daarnaast moeten de kosten beheersbaar blijven. Het bestand begint nu licht te dalen na jarenlange stijging. Het aantal personen dat Hulp bij huishouden ontvangt daalt nu licht. Daaraan gingen enkele jaren met een sterke stijging vooraf. Die stijging kwam door de invoering van het abonnementstarief. De instroom in de Wmo-voorziening begeleiding is al een aantal jaren stabiel.

1.3 Jeugd

Ambitie

Gelijke kansen voor ieder kind. Alle kinderen moeten veilig, gezond en kansrijk in Winterswijk kunnen opgroeien.

Relevante documenten:

- Beleidsplan sociaal domein 'Meedoen in Winterswijk'
- Integrale verordening sociaal domein
- 'Samen aan het stuur' (integrale samenwerking sociaal domein)
- Rekenkameronderzoek Voor de toekomst
- Verdiepend onderzoek sociaal domein Winterswijk (Bureau HHM)

Doelstellingen

1.3.1 Waar jeugd en ouders/verzorgers het zelf niet kunnen, bieden we hulp op het gebied van zorg en (opvoedings)ondersteuning.

- Ondersteuningsteam Oost Achterhoek en het Preventie Platform Jeugd bieden opvoedondersteuning/preventie.
- We versterken de samenwerking met huisartsen door hen te ondersteunen in de zorg voor jeugdigen. Zo voorkomen we de inzet van specialistische zorg.
- We voeren regie bij complexe casussen van kinderen met een beperking.

Activiteiten

Instroom van jeugdige cliënten naar tweedelijnszorg neemt af

Omschrijving (toelichting)

Wethouder: Schepers-Janssen-

Om de instroom naar jeugdhulp te beperken, richten we ons met name op samenwerking met verwijzers, zoals huisartsen en gecertificeerde instellingen. Zij bepalen een aanzienlijk deel van de instroom. We maken afspraken met hen over het verwijzen naar gecontracteerde aanbieders. Ook stimuleren we de inzet van een praktijkondersteuner bij de huisarts (POH) voor de jeugd. Daarnaast zoeken we naar mogelijkheden om jeugdhulp via collectieve voorzieningen meer in groepsverband aan te bieden. Ook blijven we inzetten op preventie, bijvoorbeeld door de activiteiten van het Preventie Platform Jeugd. Dit is een continu proces.

Kwaliteit (indicator)

Kwaliteit (toelichting)

Budget Jeugdhulp

In 2022 bedroegen de uitgaven voor Jeugdhulp € 8,6 mln. Het begrote budget bedroeg € 8,3 mln. De uitgaven over 2021 bedroegen € 7,8 mln. We zien een jaarlijkse stijging van de budgetten Jeugdhulp. Hieronder volgt daarom een nadere financiële analyse van de ontwikkeling van de uitgaven:

1. we hanteren bij het begroten van de uitgaven Jeugdhulp het voorzichtigheidsprincipe: dat betekent dat we bijramen naar aanleiding van de ontwikkelingen in het budget Jeugdhulp;

2. vanaf 2022 is het woonplaatsbeginsel gewijzigd en hebben we pas heel laat in beeld gekregen wat de gevolgen hiervan voor onze gemeente waren. Een globale berekening leert dat het onze gemeente ca. € 0,25 mln. extra heeft gekost;
3. de leeftijdsgrens van pleegzorg en gezinshuizenzorg is opgehoogd van 18 naar 21 jaar. De kosten hiervan hebben we achteraf kunnen vaststellen op ca. € 0,3 mln.;
4. we hebben te maken gehad met redelijk veel complexe dure cases. Uiteraard hebben we hier jaarlijks mee te maken maar hier kunnen we onmogelijk op begroten. De hulp aan één kind kan oplopen tot € 180.000 per jaar.

Punt 2 en 3 hebben wel geleid tot een hoger Rijksbudget.

Daarnaast ontvangen we waarschijnlijk ook meer geld vanuit het Rijk in het gemeentefonds gekregen omdat landelijk gezien dezelfde trend zichtbaar is. Ondanks dat de meeste gemeenten te maken hebben met een stijging van de kosten voor Jeugdhulp is een nadere analyse van de steeds grotere beroep op de Jeugdhulp en de daarbij behorende stijging van de kosten, zinvol. Een meer uitgebreide analyse vormt daarom onderdeel van de totale evaluatie sociaal domein. Deze is gepland voor 2023.

Overige ontwikkelingen

Wij hebben de huisartsen op de hoogte gebracht van de uitkomsten van de nieuwe aanbesteding Wmo- en jeugdhulp, en hen daarbij verzocht alleen te verwijzen naar gecontracteerde aanbieders.

Na De Doktershof en huisartspraktijk Van Noort heeft nu ook huisartsenpraktijk Boer Balink een Praktijkondersteuner jeugd (POH jeugd) vanuit het Ondersteuningsteam Oost-Achterhoek.

Op 1 juli is de pilot 'inclusievere opvang' voor kinderen met en zonder zorgvraag gestart. Hierdoor kunnen meer kinderen, ook kinderen met een zorgvraag, terecht bij de buitenschoolse opvang van SWW.

Na een jaar van veelal digitaal aanbieden van activiteiten door corona, konden we in 2022 alle preventieactiviteiten van onder meer het Preventie Platform Jeugd, Iriszorg en de GGD weer fysiek aanbieden.

Tijd (indicator)

Tijd (toelichting)

De effecten van deze activiteiten worden pas op langere termijn zichtbaar.

Monitoring en dashboard jeugd inrichten

Omschrijving (toelichting)

Wethouder: Schepers-Janssen

Er is behoefte aan goede monitoring en een overzichtelijk dashboard om beleid te evalueren en te bespreken met de raad. In 2022 verbeteren we de monitoring, ook voor jeugdzorg.

Kwaliteit (indicator)

Kwaliteit (toelichting)

Voor een goede monitoring is een systeem noodzakelijk. We hebben verschillende systemen bekeken en een systeem gekozen dat aan onze voorwaarden voldoet. Het is niet gelukt om het systeem in 2022 in te voeren.

Tijd (indicator)

Tijd (toelichting)

We hebben te maken met te weinig menskracht bij automatisering en informatievoorziening. Het is daardoor niet gelukt om het systeem in 2022 in te voeren.

Nieuwe inkoop van Wmo- en jeugdhulp

Omschrijving (toelichting)

Wethouder: Schepers-Janssen

De nieuwe inkoop vraagt een andere manier van indiceren: de consultants bepalen samen met de cliënt wat het resultaat moet zijn. De zorgaanbieder krijgt de ruimte om samen met de cliënt te bepalen hoe dat het beste bereikt kan worden. Van de inwoner verwachten we dat hij eerst nagaat welke mogelijkheden hij zelf heeft om zijn probleem op te lossen. Verder vragen we de inwoner mee te werken aan de oplossing van zijn probleem, zodat de hulp van de gemeente tot een minimum beperkt wordt. Door deze integrale intake pakken we problemen van onze inwoners, op diverse levensgebieden en in hun onderlinge samenhang, aan. Daarmee blijven we werken aan het uitgangspunt: één gezin, één plan .

De voorzichtige verwachting is dat de nieuwe inkoop door minder inzet een besparing oplevert. Daarnaast zien we een forse toename van aanvragen van jeugdhulp. Op basis van deze twee ontwikkelingen hebben we de budgetten voor jeugdhulp met € 700.000 verhoogd. De ontwikkelingen op de lopende aanbestedingsprocedure kunnen invloed hebben op deze prognoses.

Kwaliteit (indicator)

Kwaliteit (toelichting)

De Achterhoekse gemeenten hebben vanaf 1 juli vijf van de zes onderdelen van Wmo- en jeugdhulp gegund, te weten: Wmo Integrale Ondersteuning, Beschermd wonen, Wmo Logeren, Integrale ambulante jeugdhulp en Gezins- en woonvormen. De nieuwe contracten zijn op 1 juli 2022 ingegaan. Daarmee is ook het resultaatgericht indiceren gestart. Het onderdeel Hoog complexe jeugdhulp met verblijf is niet gegund. Daarvoor is een nieuwe aanbesteding uitgeschreven en gegund. Die contracten gaan in op 1 januari 2023.

In eerste instantie was een overgangperiode van een half jaar ingebouwd. Dit was bedoeld om te zorgen dat zo veel mogelijk cliënten hun hulpverleningstraject bij de oude zorgaanbieder konden afronden. Eind 2022 is deze overgangperiode regionaal verlengd met 3 maanden om een passende oplossing te vinden voor alle cliënten die moeten overgaan naar een andere zorgaanbieder. Voor onze gemeente is, op enkele cliënten na, al een passende oplossing gevonden bij een gecontracteerde aanbieder of in de vorm van een persoonsgebonden budget.

Verlenging van de overgangperiode, complexere zorgvragen en inflatie hebben als gevolg gehad dat het budget voor jeugdhulp onvoldoende was. Zie verder bij de financiële toelichting. De budgetten zijn in de begroting van 2023 bijgesteld. Het resultaatgericht indiceren heeft niet geleid tot klachten van inwoners.

Tijd (indicator)

Tijd (toelichting)

Alle onderdelen van Wmo- en jeugdhulp die aanbesteed zijn, zijn gestart. De effecten worden pas op lange termijn zichtbaar. Hier gaat een aantal jaren overheen.

Doelstellingen

1.3.2 Zorg blijft beschikbaar, betaalbaarheid en kwaliteit zijn gegarandeerd.

- We kopen regionaal de juiste zorg voor onze jeugd in tegen een reële prijs.
- We handelen aanvragen binnen de termijnen correct en doelmatig af.
- We zorgen voor een goed georganiseerde en goed functionerende jeugdzorg.

Indicatoren

- De instroom in de tweedelijnszorg stabiliseert in 2022.

In 2022 hadden we 585 jeugdzorgcliënten. In 2021 waren dat er 585. 55% van de aanvragen is van externe doorverwijzers zoals huisartsen.

Wat is het resultaat?

De nieuwe inkoop is op 1 juli 2022 gestart. Ook zijn we begonnen met de nieuwe werkwijze voor resultaatgericht indiceren. De beoogde financiële resultaten van de inkoop zijn niet behaald. In de begroting 2023 zijn de budgetten hierop aangepast. Een belangrijk doel is te voorkomen dat kinderen doorverwezen moeten worden naar gespecialiseerde zorg. We proberen problemen zo vroeg mogelijk op te lossen. Dit doen we door de inzet van onder andere de praktijkondersteuner huisarts en het ondersteuningsteam. De instroom in de gespecialiseerde zorg is in 2022 met 9% afgenomen ten opzichte van 2021.

We hebben een breed preventief aanbod om zowel ouders als jongeren te ondersteunen.

Financiële onderbouwing programma 1

Baten en lasten

Bedragen x €1.000

Exploitatie	Begroting 2022	Rekening 2022	VerschiJR2022
Baten			
1.1 Volksgezondheid	25	31	6
1.2 Maatschappelijke ondersteuning	11.085	11.647	562
Totaal Baten	11.109	11.678	569
Lasten			
1.0 Doorbelaste bedrijfsvoering en kapitaallasten	3.014	3.014	0
1.1 Volksgezondheid	892	773	-119
1.2 Maatschappelijke ondersteuning	20.752	21.174	422
1.3 Jeugd	9.123	9.425	302
Totaal Lasten	33.781	34.386	604
Gerealiseerd resultaat	-22.672	-22.707	-36

Jeugd

De overschrijding van € 302.000 is veroorzaakt door de hogere uitgaven voor de Jeugdzorg.

Door met name de steeds intensievere en complexere zorgvraag stijgen de kosten voor Jeugdhulp.

Daarnaast blijven we geconfronteerd worden met veel externe doorverwijzingen.

Afrekening lumpsumbedrag Jeugd

De contractperiode loopt van 1 juli 2022 tot en met 30 juni 2023. De afrekening van de lumpsum gaat ook over deze periode. Echter het boekjaar wordt afgesloten op 31 december. Dit heeft tot gevolg dat in de jaarrekening 2022 een inschatting van de potentiële afrekening opgenomen zal moeten worden. Dit is gebeurd op basis van het aantal benutte plekken per jaarultimo. Hiermee hebben we de plekuitnutting voldoende in beeld. Er is echter geen rekening gehouden met de met de zorgaanbieders afgesproken bandbreedte van 5 %. De finale afrekening, inclusief de bandbreedte van 5 %, vindt plaats na afloop van het eerste contractjaar.

Maatschappelijke ondersteuning

De hogere baten van € 562.000 worden grotendeels verklaard door hogere baten bij ZOOV.

De hogere uitgaven van € 422.000 worden grotendeels als volgt verklaard.

- hogere uitgaven ZOOV	€ 539.000 N
- hogere uitgaven woonvoorzieningen	€ 129.000 N
- lagere uitgaven Hulp bij Huishouden	€ 85.000 V
- lagere uitgaven Beschermd Wonen	€ 302.000 V
- hogere uitgaven integrale ondersteuning	€ 153.000 N

Naast de baten zijn de lasten bij ZOOV met hetzelfde bedrag hoger uitgevallen.

ZOOV is altijd budgetneutraal.

In 2022 hebben we, naast veel kleinere woningaanpassingen, te maken gekregen met één zeer dure woningaanpassing.

Door een lichte daling van het aantal cliënten Hulp bij Huishouden zijn de kosten lager uitgevallen.

Vanuit de gemeente Doetinchem hebben we een bedrag ontvangen uit het resultaat Beschermd Wonen. Bij de tweede prognose 2022 hebben we deze inkomsten en uitgaven opgenomen in de begroting. In 2022 zijn er geen uitgaven geweest.

De kosten voor integrale ondersteuning zijn hoger uitgevallen. Op andere onderdelen van Begeleiding zijn bedragen lager uitgevallen dan begroot.

Eigen bijdragen CAK (Centraal Administratie Kantoor)

Een aanvrager van een voorziening, zoals hulp in de huishouding, ondersteuning of een financiële tegemoetkoming (persoonsgebonden budget), moet op grond van de Wmo een eigen bijdrage betalen. Het CAK is het publiekrechtelijk zelfstandig bestuursorgaan (zbo) dat door de wetgever is belast met de berekening, oplegging en incasso van deze eigen bijdrage. Gemeenten zijn dus niet verantwoordelijk voor de juistheid en volledigheid van de eigen bijdragen. Ze hebben ook geen zekerheid over de omvang en hoogte van de eigen bijdrage, omdat zij de juistheid niet op persoonsniveau kunnen vaststellen. Daarom valt dit niet onder de reikwijdte van de rechtmatigheidscontrole door de accountant van de gemeente.

In 2022 is voor € 249.000 aan eigen bijdragen via het CAK verantwoord.

Afrekening lumpsumbedrag Integrale ondersteuning

De contractperiode loopt van 1 juli 2022 tot en met 30 juni 2023. De afrekening van de lumpsum gaat ook over deze periode. Echter het boekjaar wordt afgesloten op 31 december. Dit heeft tot gevolg dat in de jaarrekening 2022 een inschatting van de

potentiële afrekening opgenomen zal moeten worden. Dit is gebeurd op basis van het aantal benutte plekken per jaarultimo. Hiermee hebben we de plekuitnutting voldoende in beeld. Er is echter geen rekening gehouden met de met de zorgaanbieders afgesproken bandbreedte van 5 %. De finale afrekening, inclusief de bandbreedte van 5 %, vindt plaats na afloop van het eerste contractjaar.

Volksgezondheid

De lagere lasten van € 119.000 worden voornamelijk verklaard door:

- lagere lasten Park Achterhoek € 37.000 V
- lagere lasten project Stadstuinbouw € 50.000 V
- lagere lasten Gezond in de Stad € 32.000 V

Naar verwachting wordt het project Park Achterhoek in 2023 afgerond en kunnen we dan starten met de uitvoering. In de overdracht van de gronden moeten mogelijk nog advieswerkzaamheden worden uitgevoerd. We stellen voor het budget daarvoor beschikbaar te houden en het restantbudget van € 37.000 naar 2023 over te hevelen.

Voor het project Stadstuinbouw is subsidie verleend. Een eindafrekening volgt nog. Het budget is nodig voor de eindafrekening en definitieve vaststelling. Daarom stellen we voor het restantbudget van € 50.000 naar 2023 over te hevelen.

De uitgaven Gezond in de Stad zijn in 2022 lager uitgevallen dan begroot.

